

**Mazo lauku saimniecību (MLS)
un jauno lauksaimnieku (JLS)
pasākumu ieviešana**

2015

6.3 Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības

- Projektu pieņemšana no

03.09.2015.-05.10.2015.

- Finansējuma sadalījums pa reģioniem:

LAD struktūrvienība	Izsludināmais finansējums, EUR	Plānotais projektu skaits
Austrumlatgales RLP	2 296 066	153
Dienvidkurzemes RLP	2 554 394	170
Dienvidlatgales RLP	3 852 606	257
Lielrīgas RLP	1 936 304	129
Viduslatvijas RLP	2 077 349	139
Zemgales RLP	1 485 965	99
Ziemeļaustrumu RLP	2 314 360	154
Ziemeļkurzemes RLP	1 482 469	99
Ziemeļvidzemes RLP	2 851 887	190
kopā	20 851 400	1390

Mazās lauku saimniecības

- Mērķis - atbalsta mērķis ir veicināt mazo lauku saimniecību **konkurētspēju**, paaugstinot to ražošanas produktivitāti, efektivitāti, atbalstot kooperāciju un tirgus pieejamību.
- **Pasākuma īstenošanas vieta** ir Latvijas teritorija, izņemot republikas pilsētas un pilsētas, kurās ir vairāk nekā 5000 iedzīvotāju.

Mazās lauku saimniecības

- Atbalsta pretendents ir **eksistējoša mazā lauku saimniecība** – saimnieciskās darbības veicējs – **fiziska persona**, kuras dzīvesvieta ir **deklarēta lauku teritorijā**, vai **juridiska persona**, kuras juridiskā adrese ir **lauku teritorijā**.
 - **Esošās mazās lauku saimniecības:**
 - Nodarbojas ar **lauksaimniecības produktu ražošanu** un realizāciju un ir sniegušas VID gada pārskatu vai ienākumu deklarāciju, ja tas bija nepieciešams (pārsniedzot kopējo gada kopējo apgrozījumu vismaz 3000 EUR apmērā);
 - Nodarbojas ar **lauksaimniecības produktu ražošanu**, nodrošinot ražošanas resursu standarta izlaides (SI) vērtību vismaz 2000 EUR apmērā, bet jābūt ieņēmumiem no lauksaimniecības produkcijas pārdošanas (vismaz 3 darījumi gada ietvaros)
- ! Pastiprināti tiks vērtēti tie atbalsta pretendenti, kuriem nebūs 2014.gada saimnieciskā darbība reģistrēta VID**
- ! Nav pieļaujama mākslīga saimniecību dalīšana, tiks vērtēta viena saimnieciskā vienība.**

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

Gada kopējais neto apgrozījums iepriekšējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas vai saimniecības ekonomiskais lielums SI vērtībā projekta iesnieguma iesniegšanas dienā ir vismaz **2000euro**, bet neviens no rādītājiem nepārsniedz 15 000 euro.

PIEMĒRS I (minimālā robeža)

Pēdējā noslēgtā gada
neto apgrozījums no
lauksaimniecības -
3000eur

SI vērtība uz projekta
iesniegšanas dienu -
1000eur

Atbilst pasākuma
nosacījumiem –
minimālais sliekšnis
sasniegts ar neto
apgrozījumu

PIEMĒRS II (maksimālā robeža)

Pēdējā noslēgtā gada neto
apgrozījums – **18 000eur**:
no lauksaimniecības - 3000eur
no mežsaimniecības –15 000eur

SI vērtība uz projekta
iesniegšanas dienu - **4000eur**

Neatbilst
pasākuma
nosacījumiem –
maksimālais
sliexsnis pārsniegts
ar neto
apgrozījumu (18
000eur)

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

- kopējā īpašumā esošās vai nomātās apsaimniekotās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība **nepārsniedz 50 hektāru**. Ja atbalsta pretendents zemi nomā, tad nomas termiņš **nav īsāks par 5 gadiem** no projekta iesnieguma iesniegšanas dienas;
- iegūta **augstākā** vai **vidējā profesionālā lauksaimniecības izglītība** vai apgūtas **lauksaimniecības pamatzināšanas vismaz 160 stundu** apjomā. Ja minētā izglītība nav iegūta, tad darījumdarbības plāna īstenošanas laikā tiek apgūtas lauksaimniecības pamatzināšanas *vismaz* 160 stundu apjomā.

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

- **sadarbībā ar lauksaimniecības nozarē strādājošu konsultāciju pakalpojuma sniedzēju** (*izvēlēts no LAD mājas lapas*) ir sagatavots projekta iesniegums, kas ietver darījumdarbības plānu;
- **saimniecība ir reģistrēta Uzņēmumu reģistrā vai saimnieciskā darbība ir reģistrēta VID pirms iesnieguma iesniegšanas LAD**, kā arī atbalsta pretendents nodrošina gada pārskatu vai gada ienākumu deklarāciju sniegšanu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par gada pārskatu sagatavošanu (*turpmākos gadus pēc projekta apstiprināšanas obligāts nosacījums*);
- Projektā var īstenot I pielikumā minēto nepārstrādātu un pārstrādātu lauksaimniecības produktu ražošanu.

Darījumdarbības plāns (MLS un JLS)

- Darījumdarbības plānu sagatavo **divus līdz četrus** kalendāra gadus ilgam laikposmam (LAD uzrauga saimniecisko darbību 4 gadus);
- Atbalsta pretendents saimniecisko darbību veic vismaz 4 noslēgtus gadus pēc tam, kad stājies spēkā lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu. Šajā laikā tiek nodrošināta darījumdarbības plāna izpilde, darījumdarbības plānā sasniegto rādītāju saglabāšana un LAD pārraudzība.
- Darījumdarbības plānā paredzētajai saimnieciskai darbībai ir jābūt dzīvotspējīgai un samērīgai, ievērojot pareizas finanšu vadības principus;
- LAD vērtē darījumdarbības plāna kvalitāti un plānoto ieguldījumu atbilstību sasniedzamajiem mērķiem;
- Šajā darījumdarbības plāna īstenošanas laikā tiek sasniegti noteiktie mērķi;

Darījumdarbības plāns

- **neto apgrozījums** no nepārstrādātu un pārstrādātu lauksaimniecības produktu ražošanas **un** saimniecības ekonomiskā lieluma **SI vērtība** sasniedz minimālo robežvērtību – **2000eur**;
- **2000eur** sasniegtais **neto apgrozījums** no nepārstrādātu un pārstrādātu lauksaimniecības produktu ražošanas **vai** saimniecības ekonomiskā lieluma **SI vērtība** ir **palielinājusies vismaz par 20 procentiem**.

PIEMĒRS

Pirms projekta īstenošanas

Pēc projekta īstenošanas – jāsasniedz abiem rādītājiem minimālā robeža 2000eur

Pēc projekta īstenošanas – jābūt vismaz 20% pieaugumam pret vienu no sasniegtajiem rādītājiem

Pēdējā noslēgtā gada neto apgrozījums no lauksaimniecības – **1000eur**

Pēdējā noslēgtā gada neto apgrozījums no lauksaimniecības – **2000eur**

Vismaz 20% pieaugums no 2000eur neto apgrozījuma vai SI 2500eur.

SI – 2500eur

SI – 3000eur

Šajā gadījumā SI pieaug.

Ieguldījumi un atbalsta saņemšana

- Atbalsta pretendents darījumdarbības plānā norādītos ieguldījumus veic **bezskaidras naudas norēķinu veidā**.
- Viena darījumdarbības plāna ieguldījums ir **vismaz 15 000eur** apmērā (*mazāku atbalstu nevar pieprasīt*)

Ieguldījumu veido:

- **vismaz 80 %** ilgtermiņa ieguldījumi (zeme, dzīvnieki, pamatlīdzekļi u.c.). Ne vairāk kā 3 daļās, pamatojoties uz priekšapmaksas rēķiniem vai citiem darījumus apliecinājošiem dokumentiem, atbalsta pretendents **pēc projekta apstiprināšanas** var saņemt 80 % no kopējās atbalsta summas (15 000eur);
- **ne vairāk kā 20 %** vispārējo izmaksu (apgrozāmie līdzekļi, degviela, konsultācijas u.c.).
- Gala maksājumu 20 % apmērā no kopējā atbalsta apmēra atbalsta pretendents saņem **pēc pilnīgas un pareizas** darījumdarbības plāna īstenošanas.

Ieguldījumi un atbalsta saņemšana

- Attiecināmi ir tikai tie atbalsta pretendenta ieguldījumi, kas veikti pēc tam, kad stājies spēkā lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu, izņemot konsultāciju pakalpojuma izmaksas;
- Iegādes nevar veikt no **saistītām personām**.

Atbalsta pretendenta izslēgšanas nosacījumi

Atbalsta pretendents atbalstu apakšpasākumā nevar saņemt, ja tas:

- saņēmis atbalstu LAP 2007.–2013.gadam pasākumā **"Atbalsts daļēji naturālo saimniecību pārstrukturēšanai"**, kura saistību periods nav beidzies;
- ir iesniedzis un LAD ir apstiprinājis projekta iesniegumu 2014.–2020. gadam pasākumā **"Ieguldījumi materiālajos aktīvos"**.

Atbalsta atmaksa

- LAD ir tiesīgs pieprasīt saņemtā atbalsta atmaksu **pilnā apmērā**, ja:
- atbalsta pretendents nav sasniedzis darījumdarbības plānā noteiktos mērķus;
- atbalsta pretendents pēc darījumdarbības plāna īstenošanas nav sasniedzis darījumdarbības plānā ietvertos ekonomiskos rādītājus saskaņā ar šo noteikumu – minimālā robežvērtība un 20% pieaugums;
- atbalsta pretendents nav ieguvis šo noteikumu izglītību;
- atbalsta pretendents pārtrauc darījumdarbības plāna īstenošanu vai neveic saimniecisko darbību;
- ieguldījumi nav veikti vai veikti tikai daļēji un neatbilst darījumdarbības plānam;
- darījumdarbības plāna īstenošanas periodā konsultāciju pakalpojuma sniedzējs konstatē neatbilstības darījumdarbības plāna īstenošanā.

Atlases kritēriji

Minimālais punktu skaits – 40

- Saimniecības pamatdarbības nozare, kura tiek attīstīta darījumdarbības plāna ietvaros;
- Teritorijas attīstības indekss saimniecības faktiskajai adresei;
- Saņemtais publiskais finansējums;
- Saimniecības kopējais apgrozījums
- Saimniecības dalība kooperatīvā;
- Saimniecības darījumdarbības plāna attīstības mērķis
- Saimniecības plānotā lauksaimniecības sistēma

Jautājumi un atbildes

*6.1. Atbalsts jaunajiem
lauksaimniekiem
uzņēmējdarbības uzsākšanai*

- Projektu pieņemšana no
14.08.2015. - 15.09.2015.
- Finansējuma sadalījums pa reģioniem:

LAD struktūrvienība	Izsludināmais finansējums, EUR	Plānotais projektu skaits
Austrumlatgales RLP	916 892	23
Dienvidkurzemes RLP	864 911	22
Dienvidlatgales RLP	997 161	25
Lielrīgas RLP	366 630	9
Viduslatvijas RLP	754 486	19
Zemgales RLP	854 966	21
Ziemeļaustrumu RLP	770 615	19
Ziemeļkurzemes RLP	597 668	15
Ziemeļvidzemes RLP	827 137	21
kopā	6 950 466	174

Atbalstāmā nozare - lopkopība

- Liellopi,
- aitas,
- kazas,
- cūkas,
- vistas, pīles, zosis, pārējie putni,
- truši,
- zirgi,
- bišu saimes.

Netiek atbalstīti biznesa plāni – savvaļas dzīvnieku, kažokzvēru audzēšanā.

Jaunie lauksaimnieki

Pasākuma mērķis ir sekmēt gados jaunu cilvēku iesaistīšanos pastāvīgā lauksaimniecības darbībā un nodrošināt darbaspēka atjaunošanos lauksaimniecības sektorā, atbalstot **gados jaunus cilvēkus**, kas **saimniecības vadītāja statusā pirmo reizi dibina** ekonomiski dzīvotspējīgu saimniecību, lai ražotu lauksaimniecības produkciju vai savā īpašumā pārņemtū esošu saimniecību.

Atbalsts tiek piešķirts saimniecības izveides (setting-up) procesam

Saimniecības **dibināšanas process (setting-up)** ir process, kura laikā jaunais lauksaimnieks veic vairāk kā vienu no sekojošiem saimniecības dibināšanas elementiem (izveides administratīvie soļi):

- 1. Reģistrē saimniecību UR saimniecības dibināšanas gadījumā,*
- 2. Pārreģistrē saimniecību UR saimniecības pārņemšanas vai mantošanas gadījumā,*
- 3. Iegūst saimniecības darbībai nepieciešamās lietu tiesības par zemi, dzīvniekiem un citiem ražošanas līdzekļiem,*
- 4. Reģistrējas kā saimnieciskās darbības veicējs VID*
- 5. Veic saimniecības saimnieciskās darbības uzskaiti.*

Uz pieteikšanās brīdi jaunajam lauksaimniekam ir jābūt saimniecības dibināšanas (setting-up) procesā, t.i., uz darījumdarbības plāna iesniegšanas brīdi ir **jābūt izpildītam vismaz vienam** no augstāk minētajiem saimniecības dibināšanas elementiem, **bet ne visiem elementiem**, citādi izveides process būs pabeigts.

Piemērs

N. p. k	Pretendents	Statuss	Zeme	Dzīvnieki	Atbalsts – jā/nē
1	Fiziska persona	VID deklarējies kā saimnieciskās darbības veicējs 22 mēn.	Nomā no tēva	Īpašumā	Jā
2	Fiziska persona	Nav reģistrēta saimnieciskā darbība	Īpašumā	Nav	Jā
3	Fiziska persona	Pārņem saimniecību, kas izveidota pirms 10g.	Iznomā no citas personas, saimniecībai nomas līgums uz 7gadiem	Īpašumā	Jā
4	Juridiska persona	Reģistrēta UR pirms 10 mēn.	Nomā	Īpašumā citai personai	Jā
5	Juridiska persona	Reģistrēta vai pārņemta UR pirms 12 mēn.	Īpašumā+ nomātā	Īpašumā	Jā
6	Fiziska persona	Plāno pārņemt saimniecību	Saimniecības īpašumā	Saimniecības īpašumā	Nē
7	Juridiska persona	Reģistrēta UR pirms 20 mēn.	Īpašumā	Īpašumā	Nē
8	Fiziska persona	Nav reģistrēts	Nav	Nav	Nē

Atbalsta pretendenta statuss

Fiziska persona, kura:

- projekta iesnieguma iesniegšanas dienā **nav vecāka par 40 gadiem;**
- ir ieguvusi **augstāko** vai **vidējo profesionālo lauksaimniecības izglītību**, apgūstot lauksaimniecības priekšmetus vismaz **320 stundu** apjomā, vai **ir uzsākusi mācības un izglītību iegūst 36 mēnešu laikā** pēc tam, kad stājies spēkā lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu;
- **nav reģistrēta VID** kā saimnieciskās darbības veicējs, kas nodarbojas ar primārās lauksaimniecības produkcijas ražošanu, **ilgāk nekā 24 mēnešus** pirms projekta iesnieguma iesniegšanas;
- **pirmo reizi dibina, pārņem vai manto** lauksaimniecības produkcijas ražošanas uzņēmumu vai saimniecību kā īpašnieks, to reģistrējot Uzņēmumu reģistrā 6 mēnešu laikā pēc tam, kad stājies spēkā lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu.

Atbalsta pretendenta statuss

Juridiska persona:

- kura ir reģistrēta vai pārņemta **ne agrāk kā 24 mēnešus** pirms projekta iesnieguma iesniegšanas un **darbojas lauksaimniecības produktu ražošanā;**
- kuras dalībnieks ir **fiziska persona**, kas atbilst **jaunā lauksaimnieka minētajām prasībām** un kurai pieder **vismaz 51 %** pamatkapitāla daļu un paraksta tiesības vai kura ir saimniecības īpašnieks.

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

- **Gada kopējais neto apgrozījums** iepriekšējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas **vai saimniecības ekonomiskā lieluma SI vērtība** projekta iesnieguma iesniegšanas dienā ir vismaz **15 000euro**, bet neviens no rādītājiem nepārsniedz **70 000euro**;
- Izstrādāts darījumdarbības plāns,
- Atbilst MVU statusam;
- Projekts ir saistīts ar nepārstrādātu lauksaimniecības produktu ražošanu (lopkopībā);
- Atbalsta pretendents **18 mēnešu laikā** pēc saimniecības dibināšanas vai pārņemšanas ir jāatbilst aktīvā lauksaimnieka statusam (jāpiesakās platībmaksājumiem).

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

Saimniecības **pārņemšanas** vai **mantošanas** gadījumā atbalsta pretendents ir pārņēmis vai mantojis **visu saimniecību kopumā, ieskaitot ražošanas resursus, ne agrāk kā 24 mēnešus** pirms projekta iesnieguma iesniegšanas.

Ieguldījumi un atbalsta saņemšana

- Atbalsta pretendents darījumdarbības plānā norādītos ieguldījumus veic **bezskaidras naudas norēķinu veidā**.
- Viena darījumdarbības plāna ieguldījums ir **vismaz 40 000eur** apmērā (*mazāku atbalstu nevar pieprasīt*)

Ieguldījumu veido:

- **vismaz 80 %** ilgtermiņa ieguldījumi (zeme, dzīvnieki, lietoti pamatlīdzekļi u.c.). Ne vairāk kā 3 daļās, pamatojoties uz priekšapmaksas rēķiniem vai citiem darījumus apliecinošiem dokumentiem, atbalsta pretendents **pēc projekta apstiprināšanas** var saņemt 80 % no kopējās atbalsta summas (40 000eur);
- **ne vairāk kā 20 %** vispārējo izmaksu (apgrozāmie līdzekļi, degviela, konsultācijas u.c.). Gala maksājumu 20 % apmērā no kopējā atbalsta apmēra atbalsta pretendents saņem **pēc pilnīgas un pareizas darījumdarbības plāna īstenošanas**.

Atlases kritēriji

Minimālais punktu skaits – 60

- Saimniecības pamatdarbības nozare, kura tiek attīstīta darījumdarbības plāna ietvaros;
- Teritorijas attīstības indekss saimniecības faktiskajai adresei;
- Saimniecības darījumdarbības plāna attīstības mērķis;
- Atbalsta pretendenta lauksaimniecības izglītība;
- Saimniecības dibināšana vai pārņemšana;
- Īpašumā esošie resursi (SI);
- Zemes novērtējums ballēs;
- Pretendenta paša piesaistītais finansējums darījumdarbības plāna īstenošanai;
- Saimniecības dalība kooperatīvā;
- Saimniecības plānotā lauksaimniecības sistēma

Jautājumi un atbildes